

Aan het college van Burgemeester en Wethouders,
Gemeente Gooise Meren
T.a.v. mw. Y. Raets, beleidsadviseur Sociaal Domein

Bussum, 5 september 2025

Betreft: advies van het Adviesraad Werk en Inkomen en het Beraad Gooise Meren op het Beleidsplan Bescherming en Opvang 'Herstel de verbinding', 2026-2032

Geacht college,

De Adviesraad voor Werk en Inkomen (ARWI) en het Beraad Gooise Meren (het Beraad) danken u voor het ter advisering voorleggen van het beleidsplan Bescherming en Opvang 'Herstel de verbinding' 2026-2032.

Vanaf de herfst 2024 zijn de ARWI en het Beraad (de adviesraden) op een goede manier betrokken bij het evalueren van het Beleidsplan Bescherming en Opvang 'Herstel de verbinding, 2020-2025 en het opstellen van een beleidsplan voor een nieuwe periode.

Op 8 januari en 18 juni hebben we onze zienswijze op de startnotitie en het beleidsplan mondeling kunnen geven.

Henke van der Heijden en Niki Ankersmit van onze gemeente Gooise Meren en ook Layla Kramer en Sonja Hartkamp van het regiokantoor hebben ons in diverse verbanden meegenomen in het proces, vragen beantwoord en suggesties genoteerd.

Leden van het Beraad waren aanwezig bij de thema-avonden voor de raadsleden. De geboden informatie, de gelegenheid om vragen te stellen en het bespreken van casussen met medewerkers uit de praktijk gaf inzicht in- en gevoel bij de materie. De bijdrage van Ahmet Türkmen stak er qua impact bovenuit. Als ervaringsdeskundige maakte hij inzichtelijk hoe kleine gebeurtenissen en uitspraken grote gevolgen, zowel positieve als negatieve, kunnen hebben.

De adviesraden hebben een team gevormd, bestaande uit Maud van Heezel, Judith Koopmans, Marian Roes en Alex Klippel om het beleidsplan te bespreken en het advies te schrijven.

Evaluatie en startnotitie.

Op 8 januari 2025 hebben wij de volgende tekst ingesproken bij de Gemeenteraad n.a.v. de Evaluatie en Startnotitie.

Het Beraad Gooise Meren en de Adviesraad Werk en Inkomen kunnen zich vinden in de inhoud van de startnotitie. En in de voorgestelde aandachtspunten. Echter, door de ambtelijke en beleidsgerichte taal raakt wat ons betreft op de achtergrond dat we hier te maken hebben met hulp aan mensen die dat keihard nodig hebben. We herkennen dat er in onze regio op een goede manier wordt gewerkt en samengewerkt. Er wordt veel bereikt en er wordt geleerd. En dat vinden we zeker ook een compliment waard. Maar wat ons betreft straalt deze notitie niet de benodigde urgentie uit. De adviesraden maken zich zorgen over de hoeveelheid thuislozen die mogelijk afglijdt naar grotere problemen en die maar gedeeltelijk in beeld zijn van de bestuurders in de regio. We maken ons zorgen om de stagnerende woningmarkt, waar geen woningen te vinden zijn voor mensen met een smalle beurs. Deze problematiek raakt alle doelgroepen, die in het

*domein van Bescherming en Opvang vallen en hier hulp in nodig hebben.
De gemeente Gooise Meren zal hier nog meer aandacht aan moeten schenken
We maken ons zorgen om jongeren die tussen wal en schip vallen met hun hulpvraag omdat ze toevallig net 18 geworden zijn, of omdat er voor hen überhaupt geen woningen zijn.
We maken ons zorgen om gemeenschappen van wie verwacht wordt dat ze een rol spelen bij de opvang van mensen met een hulpvraag, maar die niet weten hoe.
We maken ons zorgen om de inwoners, meestal vrouwen en kinderen die te maken hebben met een onveilige thuissituatie.
Wij zijn ervan overtuigd dat de betrokken organisaties in Gooi en Vechtstreek en ook u, gemeenteraad van Gooise Meren, die zorgen delen en we zouden die graag terugzien in het uiteindelijke beleidsplan.*

Het beleidsplan doet wat ons betreft meer recht aan de urgentie.
Maar de zorgen blijven.

Herstel de verbinding 2026-2033

'Herstel staat centraal in ons beleid' schrijven de portefeuillehouders. Wij lezen daarin ook: de inwoner staat centraal. Het doel is om voor de inwoner een optimale leefsituatie te realiseren.

Hier willen we benadrukken dat het mogelijk herstel soms klein is. En er vooral uit bestaat dat een inwoner met grote psychische problemen 'rustig' kan wonen op een vaste plek. In het beleidsplan en in de praktijk maakt onze regio daar ook ruimte voor.

Bij de inleiding

De adviesraden ondersteunen de regionale samenwerking. We hopen dat het de bestuurders lukt die samenwerking solidair, collegiaal en effectief te laten verlopen.

We zijn blij dat de samenwerking in grote lijnen goed loopt. Maar we willen waken voor een te 'bestuurlijke' kijk op de zaak. Op veel punten zijn de afspraken op papier op het eerste gezicht prima, maar in de praktijk komt er te weinig van de grond. Committeren gemeenten en organisaties zich aan concrete doelen en acties met einddata?

Bij veel onderdelen van dit beleidsplan is onduidelijk om hoeveel inwoners het gaat, hoeveel hulpverleners er betrokken zijn. Wordt er groei of krimp van het aantal hulpvragenden verwacht? Op welke termijn? Welke organisatie of diensten gaan ermee aan de slag? Wanneer zouden bepaalde resultaten zichtbaar moeten zijn?

In de puntsgewijze evaluatie (Startnotitie) komt deze kanttekening ook meerdere malen naar boven. Dit is een helder en urgent signaal aan de wethouders en regiobestuurders.

Het is soms moeilijk om een voornemen of maatregel op waarde te schatten.
En nog moeilijker straks te beoordelen of de maatregel het beoogde effect heeft.

De adviesraden steunen het voorstel om de beleidsperiode te verlengen. In zijn algemeenheid constateren wij een overvloed aan beleid en minder aandacht voor reflectie op de praktijk en bijstellen van protocollen, methoden enzovoort. Daar zou nu meer ruimte voor moeten ontstaan.

Het vraagt wel om een kritische toetsing van resultaten. Heeft iets gewerkt? Waarom wel of niet? Wat kan of moet er veranderen?

De voorgenomen planning van twee uitvoeringsprogramma's en budgettaire reserves geven ruimte aan tussentijdse aanpassingen.

Wij adviseren u om de adviesraden in de hele regio jaarlijks actief op de hoogte te houden van resultaten en wijzigingen en hen ook in formele zin om advies te vragen.

Beleidsuitgangspunten en praktijk uitgangspunten van de adviesraden

De adviesraden onderschrijven de door u geformuleerde uitgangspunten met de volgende kanttekeningen en praktijk uitgangspunten.

De praktijk: uitgangspunten

Bureaucratie, onduidelijke regelgeving, verkokering etc. bij overheid en instanties leiden nog (te) vaak tot frustratie bij burgers en tot verlies van de grip (zelfregie) die zij ervaren op hun situatie.

Inwoners in een vroeg stadium ondersteunen om erger te voorkomen vereist dat zij de lokale overheid en publieke instanties kunnen vinden. Zorg ervoor dat de hulpzoekende inwoner niet verdwaalt in een bureaucratisch doolhof.

De adviesraden willen benadrukken dat voor een inwoner met zorgen de overheid een groot apparaat is. Die burger heeft geen boodschap aan de verschillende wetten, geldstromen, instanties of loketten. Laten we zorgen dat hulpbehoevende burgers in Gooise Meren een behulpzame en betrokken medewerker treffen en dat het loket dat hen ontvangt zorgt voor een warme overdracht als de hulp ergens anders vandaan moet komen.

Het versterken van bestaanszekerheid is een belangrijke factor in het voorkomen van dakloosheid en verergering van psychische problematiek. De adviesraden zijn in dit kader positief over de besluiten die de gemeente Gooise Meren genomen heeft over toegang tot de minimaregelingen.

De adviesraden zijn van mening dat ruimhartige hulp in een vroeg stadium de totale maatschappelijke kosten uiteindelijk zal beperken. Kwijtschelding van een kleine schuld, bijvoorbeeld, voorkomt een vicieuze cirkel die tot dakloosheid leidt met alle gevolgen en kosten van dien.

Een investering in deze preventieve maatregelen mag niet ten koste gaan van voorzieningen die nu beschikbaar zijn voor inwoners met een hulpvraag. Preventieve maatregelen zorgen op termijn voor vermindering van vraag.

Actieve houding richting omwonenden en betrokkenen

In het beleidsplan missen wij de zorg voor omwonenden en andere betrokkenen (familie), die mogelijk overlast ervaren en/of een rol hebben in de zorg voor of herstel van de doelgroep.

Zodra een inwoner uit de doelgroep een gevaar vormt voor zichzelf of zijn omgeving kunnen bevoegde organisaties ingrijpen. Preventieve begeleiding heeft als doel dit te voorkomen. Het is belangrijk om omwonenden mee te nemen in het traject van begeleiding en afwegingen en keuzes uit te leggen.

Dat is een belangrijke taak voor de hulpverlener, die daarvoor de juiste competenties en attitude moet hebben en ook voldoende uren moet krijgen om dat te doen. De begeleider is zeer waarschijnlijk de meest toegankelijke functionaris van de overheid, die alle betrokkenen -waaronder de omwonenden- spreekt.

Aandacht voor omwonenden zal de acceptatie van de doelgroep bevorderen en voorlichting vergroot de kans dat zij positief en adequaat reageren op gedrag van hulpbehoevenden.

Wij adviseren u dit element toe te voegen.

'Gewoon meedoen' vergt een samenleving die voorbereid is op inwoners, die soms hulp nodig hebben of zich 'anders' gedragen. Wij adviseren u om te investeren in contact met omwonenden, en ook hun verhaal en hulpvraag ruimhartig te behandelen. Dit uitgangspunt vinden wij van waarde bij herstelvoorzieningen, de crisiskaart, beschermd en veilig thuis wonen.

Actief wachtlijsten beheer. Blijf op de hoogte van aard en ernst van een hulpvraag

Helaas zijn wachtlijsten een realiteit. Wij adviseren de uitvoeringsdiensten en alle betrokken organisaties om na de intake regelmatig contact te zoeken met de inwoners die op hun wachtlijst staan. Om te vragen naar mogelijke veranderingen in hun situatie en hulpvraag. Die hebben immers gevolgen voor de prioriteit. De hulpzoeker krijgt door deze aandacht ook het gevoel dat hij of zij serieus genomen wordt en ertoe doet.

“Wonen eerst”

Wij onderschrijven het beleidsuitgangspunt dat een eigen plek in de gemeenschap het ‘hoogste doel’ is. Maar om dat te realiseren zijn er veel randvoorwaarden waaraan voldaan moet worden. Betaalbare, geschikte woningen zijn zeer schaars. En de adviesraden maken zich zorgen over de ‘schijnbare’ concurrentie tussen doelgroepen die in de publieke opinie opkomt. Ook in onze regio komt dit soms daadwerkelijk voor. De terechte opvang van Oekraïners heeft groot beslag gelegd op de capaciteit binnen onze regio.

‘Wonen eerst’ is dan ook het uitgangspunt dat over dit beleidsplan zou moeten liggen. De adviesraden erkennen dat de regionale en gemeentelijke overheden beperkte mogelijkheden hebben. Maar het is hoog tijd dat de woningnood daadwerkelijk minder wordt.

Samenwerking

Vanuit ons perspectief zien wij een sterke noodzaak om afdelingen en organisaties beter te laten samenwerken. Er is weinig overzicht en onderlinge kennis van activiteiten. Er moet meer ruimte komen voor domein overstijgende overleggen en doorbraak gerichte methoden. Wij adviseren een plan te maken met concrete acties die de contacten en samenwerking kunnen verbeteren.

Beleidsprogrammaliijnen en beleidsdoelen

- De adviesraden zien het grote nut van het werken met ervaringsdeskundigen. Zij verhogen de kunde van hulpverleners en geven inwoners het vertrouwen dat ze herkend en erkend worden.
- De adviesraden zijn positief over het realiseren van herstelvoorzieningen. We maken ons zorgen over de daadwerkelijke capaciteit. Het is noodzakelijk om het bestaan van de voorziening veelvuldig te communiceren. De gebiedsgerichte werkwijze die voor het sociaal domein wordt voorbereid zou hier helpend in moeten zijn.
- De adviesraden maken zich zorgen over het zicht dat de Overheid heeft op de risicogroepen. Wij juichen het ETHOS-light onderzoek toe. Hoe eerder hoe beter.

De privacywetgeving is streng. Maar in eerste instantie bedoeld om burgers te beschermen. Wij adviseren u zorgvuldig en creatief te zijn in manieren om de privacywetgeving terzijde te schuiven als die noodzakelijke hulp in de weg staat. De wet geeft daar ook ruimte voor.

Betere communicatie richting inwoners en signalerende instanties (scholen, huisartsen), met brede meldpunten zijn wat ons betreft helpend. Medewerkers van allerlei instanties moeten weten waar en hoe ze een melding kunnen doen.

- De keten van (arbeidsmatige) dagbesteding tot en met regulier werk is uit dit beleidsterrein verdwenen. Maar de samenhang is groot. Een integraal beeld en een integrale visie op de doelen en het functioneren van deze keten is noodzakelijk.

De adviesraden benadrukken de waarde van vrijwilligerswerk. Enerzijds om hulpcapaciteit op te bouwen, anderzijds als onderdeel van een hersteltraject.

De gemeente, in samenwerking met andere instanties, dient ervoor te zorgen dat er geen negatieve inkomstenseffecten ontstaan wanneer mensen weer (deels) aan het werk gaan.

- Wonen eerst. De adviesraden onderschrijven de analyse en de plannen. Maar het begint bij de beschikbaarheid van betaalbare woningen.
- De adviesraden onderschrijven het uitgangspunt dat een eigen thuis in een wijk in veel gevallen de voorkeur heeft boven wonen en leven in een instelling. Dat uitgangspunt vraagt van de maatschappij

dat zij zwaardere vormen van overlast en gedrag verdraagt en aanvaardt. Er is echter ook een grens aan de draagkracht van buurten. We adviseren de gemeente om alert te zijn op signalen dat die draagkracht overvraagd wordt en daar snel en passend op te reageren.

- De adviesraden zijn positief over het voorgenomen Keerpunt Noord aan de Struikheiweg. Dit is een concreet resultaat dat nodig is om verder te komen.
- De adviesraden vragen met klem om verbetering in de overdracht van inwoners met een hulpvraag van 18- naar 18+. Wij verwachten dat stappen daartoe nu al genomen worden.

Het is van het grootste belang om te investeren in jongeren: zij hebben immers nog een heel leven voor zich. Bij iedere jongere die hulp krijgt en boven de 16, zou de overgang naar 18+ actieve aandacht van de instanties moeten krijgen. Ook hier is warme overdracht noodzakelijk.

De Gemeente heeft de plicht om hier regie te nemen en per casus te controleren of de overgang goed gaat.

- De adviesraden zien nog vaak verschil in signalen en handelen tussen hulpverleners en politie. We adviseren om te zoeken naar middelen en protocollen (manieren van werken) die zorgen dat de overheid met één mond spreekt. Dat geldt voor de “zware” gevallen, maar ook bij jonge of nieuwe.
- Wij missen een notie van urgentie in de zoektocht naar interventie-opvangplekken of solitaire woonvormen.
- De adviesraden onderschrijven het belang en nut van bemoeizorg.

Wij adviseren u ruimte te maken voor voorlichting en zorg voor omwonenden. Verwachtingsmanagement is hierbij een belangrijke factor. Wat kan een hulpverlener doen, en welk tijdspad wordt doorlopen. Wat betekent dat voor de direct betrokkenen. Kennis leidt tot begrip en daarmee tot meer acceptatie en welwillendheid bij omwonenden, wat weer helpend is bij het herstel.

• **Aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties**

Helaas zien we de laatste tijd landelijk veel gevallen met fatale afloop die vragen oproepen over de effectiviteit van de hulpverlening. We erkennen dat ingrijpen complex is, maar in zijn algemeenheid is vroege interventie wenselijk.

Ook hier willen we pleiten voor een goede eerste behandeling van een melding of hulpvraag. Dat vraagt om capaciteit in kwantitatieve en kwalitatieve zin. En een wijze benadering van privacyvraagstukken.

De adviesraden zijn positief dat de gemeente de reizende expositie FEMICIDE heeft uitgenodigd. Aandacht vragen voor de meest extreme uiting van geweld tegen vrouwen is een belangrijke stap in de bestrijding. Het is ook een teken dat onze gemeente haar verantwoordelijkheid wil nemen.

- Wij zijn positief over de terugkeer van Samenkracht! In het verleden heeft de methode goed gewerkt. Maar ze is ook kwetsbaar. De doelgroepen die in dit beleidsplan een rol spelen zijn kwetsbaar en moeten goed voorgelicht worden.

Om beleid en uitvoering te verbeteren zou de gemeente zich ook kunnen wenden tot vertegenwoordigers van cliëntenraden, wijkraden, vertegenwoordigers van zorgprofessionals, uitvoeringsdiensten en de diverse adviesraden in de regio.

- Door de complexiteit van wetgeving, de organisatiestructuur van lokale en regionale overheid en de veelheid aan instanties is de kans groot dat de bestuurlijke samenwerking ver af komt te staan van de daadwerkelijke samenwerking (of het gebrek daaraan).

Organisaties en hulpverleners verschuilen zich nog vaak achter onduidelijke verantwoordelijkheden en geldstromen. Verandering daarin moet komen van bestuurders die heldere context en randvoorwaarden scheppen.

De gemeente Gooise Meren heeft de verantwoordelijkheid om zelf te observeren hoe de hulp uiteindelijk werkt in de praktijk. En niet alleen te vertrouwen op de bestuurlijke rapportages van instanties.

Conclusie en advies

De adviesraad Werk en Inkomen en het Beraad Gooise Meren zijn in zijn algemeen positief over de plannen en uitgangspunten die opgenomen zijn in het Beleidsplan Bescherming en Opvang 'Herstel de verbinding', 2026-2032

De adviesraden zijn positief over de betrokkenheid van wethouders en ambtenaren bij de inwoners. En wensen hen en de betrokken organisaties veel empathie, doorzettingsvermogen, wendbaarheid en wijsheid bij het uitvoeren van alle plannen.

In afwachting van uw antwoord,
Met vriendelijke groet,

Namens de Adviesraad voor Werk en Inkomen

Marian Roes

Namens het Beraad Gooise Meren

Alex Klippel